

tafelvormig, en niet zooals bij de vijg om de zaadjes heen-gegroeid.

De heer Haverhorst brengt ter tafel een levenden mierenleeuw benevens cocon en imago van dit dier, waarna hij nog doet rondgaan een collectie vlinders, gevangen te Zeddam. Ten opzichte van een daarin voorkomende *Penthina baetulaetana* Haw merkt hij op, dat deze door hem als rups is gevonden op eik en verder met deze voedselplant is opgekweekt. De meening, dat deze *Penthina*-soort uitsluitend op berk zou leven, blijkt derhalve te moeten worden aangevuld met opgave ook van eik en van wellicht nog andere planten.

De heer van Roon vertoont vertegenwoordigers van eenige soorten van het geslacht *Lucanus*, en wijst op de verschillen in den vorm der kaken en van de verhevenheden op den kop bij de manlijke, en op de overeenkomst in vorm van de vrouwelijke ex. Hij geeft rond: *L. cervus* L., een zeer sterk ontwikkeld ex., afkomstig uit de Karpathen, *L. turcicus* Sturm ♂ Turkije, *L. lunifer* Hope ♂ Himalaya, *L. mearesi* Hope ♂ Sylhet, *L. muculifemoratus* Motsch ♂ Japan, *L. elephas* Fabr. ♂ N.-Amerika, *L. laminifer* Waterh. ♂ en ♀ Sikkim.

De heer Wachter laat levende ex. zien van *Medicago media* P. (*M. falcata* en *sativa*), gevonden te Rotterdam tusschen de stamouders. De bloemen vertoonden overgangen van groengeel tot donkerpaars. Verder laat hij nog rondgaan ex. van *M. sativa* L., *M. falcata* L. (van deze ook de var. *angustifoliolata* Vuyck) benevens een door galwespen zeer zonderling vervormden wilg.

G. VAN ROON.
W. H. WACHTER, Secr.

Lythrum hyssopifolia bij Hilversum.

Bepaald nieuw voor onze flora is deze kattestaart-soort niet. Zelfs vindt men in de oudste flora's van ons land, o. a. van De Gorter, vrij talrijke opgaven van vindplaatsen. In 't Herbarium der Ned. Bot. Vereeniging bevinden zich

twee exemplaren, waarvan in de eerste plaats niet is uit te maken of ze wel zeker in ons land gevonden zijn, terwijl bovendien hun determinatie in andere gevallen moeilijkheden oplevert, m. a. w. 't is best mogelijk, dat ze niet tot *L. hyssopifolia* behooren, doch armoedige exemplartaartjes van *L. salicaria*, de gewone kattestaart, zijn.

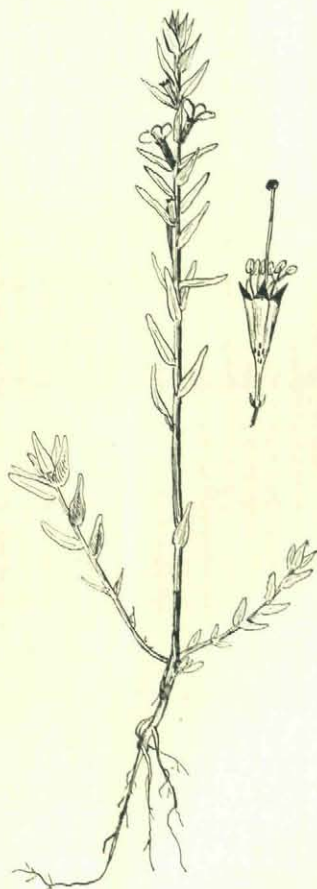
Op 5 September j.l. vond ik aan de Vaart bij Hilversum een zeer mooi typisch exemplaar van *L. hyssopifolia*.

Bijgaande figuur teekende ik naar 't gedroogde plantje, dat voor 't herbarium der Ned. Bot. Vereeniging bestemd is.

De vindplaats is een voormalige zanderij, waartusschen flinke erratische blokken en andere gletschersouvenirs groote modderhoopen liggen. Die modderhoopen drogen spoedig uit en scheuren dan basaltachtig in zuilen. Ze zijn overgroeid met duizendknoop en tandzaad, terwijl daartusschen zich een heele flora ontwikkelt van roode kool en komkommers af tot begonia's en aardappels toe (alles wild opgeslagen!) De modderbodem is bovendien bedekt door heele zoden van aard-

mossen (*Bryum pendulum*, *Physcomitrium pyriforme* en vooral *Funaria hygrometrica*), voorkiemen van paardestaarten en een allermerkwaardigst wier, *Botrydium granulatum*.

't Gevonden exemplaar van *Lythrum hyssopifolia* was

eenig, maar toch trok ik 't uit, omdat de bodem daar telkens omgegooid of afgegraven wrdt.

't Is mogelijk, dat sommige dwergjes van *Lythrum salicaria* wel wat op *L. hyssopifolia* kunnen gelijken, doch bij nauwkeurig toezien is verwarring toch onmogelijk. Men vergelijkte bijv. een kelk van de gewone kattestaart met de in de fig. rechts afzonderlijk geteekende van *L. hyssopifolia*. Bovendien staan de bladeren steeds verspreid, er zijn 6 even lange meeldraden, die even boven den kelkrand uitsteken en een dubbel zoo lange stijl. De bloemkroon komt in kleur met die der kattestaart overeen, doch de kroonbladen zijn breder. Andere verschillen blijken wel uit de figuur. Men lette ook op de opstijgende takken aan den voet van den hoofdstengel!

GARJEANNE.

Jonge Landsalamanders.

Toen ik Zondag j.l. in 't bakje van mijn terrarium keek, zag ik iets bewegen. Ik opende 't deurtje en jawel 't waren larven van een tweeslachtig dier. Maar van welk? Ik heb in mijn terrarium 2 hazelwormen, 3 padden, 3 boomkikkers enz., landsalamanders, terwijl ik voor een paar maanden 2 kleine hagedissen heb losgelaten. Nu, kikker- of paddenlarven waren 't niet; dus bleef er niets anders over dan landsalamanders, want hazelwormen blijven als reptielen buiten rekening. Ik verheugde me wel, want ik meen eens ergens gelezen te hebben, dat van de voortplanting van dit dier nog niet veel bekend is.

De larven geleken veel op die van onze gewone watersalamanders, maar waren grooter (± 3 c.M.), hadden al 4 pooten en hier en daar was de huid donkerder grijs gevlekt.

Daar mijn bakje schuin naar beneden toeloopt (ik heb dit zoo laten maken, omdat de padden 't oude bakje niet uit konden komen, ondanks steenen en andere barricaden), had ik niets bemerkt van eieren. Hierbij komt nog dat er altijd iets vuil onderin ligt, waardoor de eieren verborgen zijn geweest. Ik had ook heelemaal geen idee in dit jaargetijde nog jonge dieren te krijgen, zoodat ik niet veel op het bakje lette. Denkelyk had ik het in een dag of veertien niet schoon gemaakt. Voor een tijdje zat de grootste salamander eenige dagen onder 't bakje, niet onwaarschijnlijk heeft het dier toen de eieren gelegd. (De Landsalamander is veelal vivipaar. R.)

Ik bracht de levenden, 9 in getal, over in een kom met water, een beetje zand en een stuk of wat planten. Er waren ook nog 8 dooden en één ei. Deze eerste zullen wel doodgeboren zijn, want ze waren nog niet aan 't vergaan, ik heb ze op spiritus gezet en zal ze gaarne zenden, indien u er belang in mocht stellen.

De levenden benevens het ei gingen naar de serre, daar is het warmer, want in de natuur worden de diertjes tegen 't voorjaar geboren, dus mogen ze 't niet te koud hebben. Ze zullen in den nacht van Zaterdag op Zondag of Zaterdagmiddag moeten zijn uitgekomen, om een uur of twee keek ik nog wel in 't terrarium en was nu niets opgevallen. Alle, zoowel de levende als de doode, hadden 4 pooten, terwijl de watersalamanders met 2 beginnen. De kieuwen zijn iets donkerbruin. De kop is in verhouding tot het lichaam zeer groot; precies als bij de ouden, die ook zulk een grooten kop hebben, waarmede ze u zoo monsterachtig kunnen aangapen. Ik hield de diertjes een voor een zeer kleine stukjes aardworm voor. 2 aten wat en 's middags raakte ik nog één stukje kwijt. Den volgenden dag ging het al beter en tot dusverre gebruiken ze ongeveer elken dag één stukje; 't is wel niet veel, maar 't zijn ook nog volwassen dieren. Natuurlijk is 't moeilijk na te gaan, of elk wel wat krijgt, dan moesten ze apart gezeet worden, dit is lastig en ook overbodig, 't is toch moeielijk aan te nemen, dat ze na twee of drie dagen niet elk een beurt hebben gehad.

Tot op dit oogenblik gaat alles goed, 't is evenwel jammer dat ze zoo laat in den tijd geboren zijn, 't was beter geweest nog een half jaar later. Enfin, er is nu niets meer aan te doen en nu ik ze eenmaal heb, zal ik al het mogelijke doen om ze groot te krijgen. Zoodra de kieuwen kleiner worden zal ik een kist tot terrarium inrichten, dan kunnen ze kiezen tusschen het natte en 't droge element. Maar laat ik niet te vroeg victorie kraaien, 't kan nog best misgaan!

Ook zal ik probeeren of ze rauw vleesch en eiwit lusten, dan kan ik beter variëeren. Ik verbeeld me, dat de diertjes al niet zoo doorzichtig meer zijn als eerst, 't is ook maar het beste, dat ze vlug groeien, hoe grooter ze zijn, hoe meer ze kunnen hebben.

De ouden heb ik ontvangen van den heer J. Wind Jr., te Zwolle, zijn nu al een maand of zeven in het terrarium. Aanvankelijk wil de grootste niets eten, maar later ging 't goed en is hij dik en vet geworden. Toch heb ik hem nooit zoo veel zien eten, 't lijkt me zeer vreemd, ik geloof toch niet, dat ze ook van planten leven. Ze zijn mooi geel gevlekt en missen hun vrijheid niet erg, dunkt mij, want ze zijn zeer rustig. Dikwijls zit er een of ook wel beide onder 't bakje, vaak ook kruipen ze half in den grond en gooien zoo de planten overhoop. Aan water hebben ze niet veel behoefte, ik heb ze zelden of nooit uit eigen beweging in 't bakje zien gaan. Zoo nu en dan doe ik hen er eens in als ze erg vuil zijn, 't kan nooit kwaad. Aan de andere dieren doen ze geen overlast, deze zijn ook heelemaal niet bang voor hen, alleen in 't begin wisten ze niet wat voor monsters het waren.

M. J. BLIJDENSTEIN.

Enschede, 6 Nov. 1902.

Nog iets aangaande de Kluit.

Het artikel over de Kluit, in afl. 1, jaarg. VIII, van de *L. N.* heb ik met veel belangstelling gelezen, te meer, omdat alles, daaromtrent vermeld, met mijne ervaringen en waarnemingen overeenkomt.

De heer Thijssse spreekt ook in zijn artikel over het dansen der kluiten en geeft daar het verlangen te kennen, aangezien nog geen boek hem daarop wees, dat ieder, die daartoe in de gelegenheid was, daarop eens zou letten.

Nog eens te herhalen, wat de heer Thijssse daaromtrent zegt, zou ons niet wijzer maken. Laat het genoeg zijn, hier volgens eigen waarnemingen mede te deelen, dat ik als kwajongen honderden malen de grappemakeryen der kluiten, waarop de heer Thijssse doelde, heb gadegeslagen. 't Zijn dan echte potsenmakers; vooral moesten we lachen, als er een zenuwachtig vlug trippelend kwam aanloopen, den kop schuin naar boven gericht en vast tegen de schouders gedrukt, dat was een echt koddig gezicht. De toch wel vlugge pooten konden dan haast het eenigszins voorover gebogen lichaam niet bijhouden, zoodat we telkens verwachtten, dat de vogel over den kop duiken zou. Doch dat zagen we nooit.

In mijn vorig opstel: „Uit een Reigerkolonie op Schouwen-Duiveland” wees ik er op, dat Zeeland niet is, wat men moerassig noemt, dat sluit nog niet uit, dat hier en daar nog wel een plas te vinden is, omzoomd door, vooral in het voorjaar, drassig weiland. In onzen polder dan lagen ook een paar dergelijke plassen, en elk jaar, lang na aankomst der kieviten en tureluurs, waren er ook een drie- of viertal paren kluiten, steeds in de onmiddellijke nabijheid van den plas te vinden.

Natuurlijk, dat we ook op hun eieren vlamden, doch het duurde eenigen tijd, voor we die vonden. We zochten niet, waar ze lagen; wie zou ook een nest zoeken vlak langs het water; het kwam niet in ons op, daar te kijken; welke vogel zou immers zoo dom zijn, daar zijn nest te maken? De minste rijzing van het water toch moest het nest doen overstroomen.

En toch lagen de nesten er wel degelijk.

's Morgens was ik er met een makker op uit geweest, doch we waren een tiental passen van het water verwijderd gebleven 's Middags, met mijn broer er op uitgaande, kreeg deze het in zijn hoofd, om eens vlak langs het water te gaan loopen en zoo waar, op tien pas afstands van elkaar vonden we 3 nesten; twee met vier eieren en een met twee; allemaal zuiver. Dat was een buitenkansje.

Een volgend jaar vonden we weer een nest, doch de vogel zat te broeden. We lieten dus de eieren liggen en kwamen zoo nu en dan er eens naar zien. Doch zie, het water kwam hooger te staan en wij vreesden, dat het nest zou overstroomen. Doch dat gebeurde niet. Op het laatst lag het als een eilandje boven het water uit; de vogels hadden dus hetzelfde gevreesd als wij, doch zichzelf raad geschapt, waar wij den ondergang tegemoet gezien hadden. Eerst had het nest met den grond zoo goed als gelijk gelegen; toen het water weer gezakt was, zagen we, dat het een hoogte had van 15 tot 20 c.M.; voor ons onmerkbaar hadden ze dus het nest aldoor opgehoogd. Dat we het mooi vonden en er over verbaasd waren, zal wel niemand betwijfelen.

Als de eieren op het punt van uitkomen waren en we naderden het nest, dan waren ze zeer boos en vlogen,

zenuwachtig met de vleugels slaande, de pooten er zoo maar bij neerhangende, om ons heen, zoo dicht, dat we ze soms bij de pooten meenden te kunnen grijpen, onder het uitstooten van hun welbekend geluid. Begon er zoo één, dan waren, daar ze vlak bij elkaar woonden, de andere kluiten er ook dadelijk bij. Zelfs werkte hun angstgeschrei aanstekelijk op de andere vogels en eerlang schreeuwde alles, wat vleugels had en vloog de heele moerasvogel-familie boven en om ons heen. Overkwam ons dit in Mei, als wanneer de vogels niet meer gestoord mochten worden, terwijl dit toch wel eens gebeurde, dan verwenschten we de misbaarmakers in het diepst onzer ziel, daar ze den veldwachter, die niet ver vandaar woonde, zelfs in zijn middagdutje onze aanwezigheid op verboden terrein verrieden. Al gauw zagen we dan een bewuste groene deur van een bewust wit gekalkt huis opengaan en wie onzer dan nog zoo brutaal was, er langer naar te kijken, zag al spoedig een verrekijker op zich gericht, wat ons noopte, hals over kop op de vlucht te slaan.

Haarlem, Duivenvoordestraat 94.

J. VIJVERBERG.

Harpyia bifida.

Op den 14en Augustus j.l. ving ondergeteekende, onderwijzer, tegen een wilg zittend, een *Harpyia bifida* Hbn ♂, een volmaakt ongeschonden exemplaar, blijkbaar zoo uit de pop. Daar ik rupsen wilde kweeken, heb ik haar gedwongen tot leggen, doch de eieren zijn onbevruucht; daardoor ziet het exemplaar er afgevlagen uit. Daar Ter Haar opgeeft, nooit in het Westen gevangen, alleen in Gelderland, Overijssel, N.-Br. en Limburg, zoo hoop ik, dat u deze zeldzame vangst in uw tijdschrift wilt vermelden.

Het exemplaar is ter controleering beschikbaar.

Rotterdam.

R. VLASBLOEM.

Nachtegal en Nestkastje.

In de laatste jaren deed zich in 't voorjaar steeds een nachtegaal in mijn tuin hooren, evenwel slechts korten tijd. Ik schreef het toe aan de omstandigheid, dat het paartje geen geschikte broedplaats kon vinden of door eksters, gaaijen, katten of ander roofgedierte verontrust, een veiliger broedplaats had opgezocht.

Wél had ik steeds nestkastjes achter in den tuin aan boomen bevestigd, doch die werden voor een deel door zwartkop mees, spreeuw en ringmusch bewoond.

Dit jaar kwam in April weder een nachtegalenpaar, en tot mijn groote vreugde, maar ook tot mijn verwondering bemerkte ik, dat ze hun intrek in één der nestkastjes namen en wel in een, dat drie meter hoog aan een berk is bevestigd. Nacht en dag zingt de man zijn heerlijk lied en verschaft mij en mijne bureu een welkom concert. Komt het meer voor, dat een nachtegaal zoo hoog broedt? Zijn natuurlijke aanleg is toch, om zijn nest zeer laag bij den grond te bouwen.

Heerde, 7 Juni 1903.

VAN HEEKEREN.

Ter overname aangeboden: Een verzameling Indische vlinders groot 150 exemplaren tegen f30.—. Te bezichtigen bij den heer G. de Bruin, Ramstraat 25, Utrecht, des Maandags, Dinsdags- en Donderdags avonds na 7 uur.

Ter overname aangeboden: Twee aquariums van 90 en 120 L. inhoud, resp. op teakhouten en ijzeren tafel.

A. J. Buis.

Stationsweg 43, Rotterdam.

Prijsofgave gevraagd van dwergmuizen (1 paar of 1 ♂ 2 ♀ en hazelmuizen dito.

AREND L. HAGEDOORN.

Villa Henriëtte, Santpoort.

Gevraagd: Jonge rivierkreeften, liefst een stuk of zes, in ruil voor een vliegende Hagedis, Leguaan, Gecko of Indische slangen, biddende roofsprinkhaan of vogelspin naar keuze.

Doetinchem.

J. J. LEIJS.

Rivierkreeften zijn niet inlandsch.